

RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Palisády 36, 811 06 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/42/2018
Správne konanie č.: 915/SKO/2018

Bratislava, dňa 24. 10. 2018
Doložka právoplatnosti:

R o z h o d n u t i e

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 915/SKO/2018 1. Humenská, a.s.

I. porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 odvysielal na televíznej programovej službe *Humenská televízia*, v rámci ktorej má podľa licencie č. TD/161 v znení rozhodnutia Rady č. TD/161/2015 zo dňa 22. 12. 2015 vysielat' 10 % programov, pričom 59 % tohto obsahu majú tvoriť spravodajské programy, 41 % dokumentárne programy, 0 % publicistika a 0 % politická publicistika, program *Humenská radnica informuje*, ktorý naplnil definíciu programového typu politická publicistika podľa § 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z., čím došlo k porušeniu povinnosti vysielat' v súlade s udelenou licenciou,

II. porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 odvysielal na televíznej programovej službe *Humenská televízia* program *Humenská radnica informuje*, v rámci ktorého odznala kritika zo strany primátorky mesta Humenné Jany Vaľovej na adresu opozičných poslancov Mestského zastupiteľstva v Humennom, ktorá nebola priamo ani sprostredkované vyvážená reakciou dotknutej strany, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť politicko-publicistického programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. úhrnnú sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“.

Odôvodnenie

Podľa § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), okrem ustanovení § 23 časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 4. 7. 2018 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči spoločnosti 1. Humenská, a.s. (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia

1. **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 odvysielal na programovej službe Humenská televízia program *Humenská radnica informuje*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť politickopublicistických programov;
2. **§ 16 ods. 3 písm. d)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 mohol vysielateľ televíznu programovú službu Humenská televízia v rozpore s udelenou licenciou.

Oznámenie o začatí predmetného správneho konania bolo účastníkovi konania doručené listom dňa 11. 8. 2018, na základe čoho sa dňom doručenia začalo správne konanie č. 915/SKO/2018. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 21. 8. 2018 bola Rade doručená žiadosť účastníka konania o predĺženie lehoty na vyjadrenie v predmetnom správnom konaní o 15 dní. Následne bol listom zaevidovaným pod č. 915/SKO/2018-3 účastník konania požiadaný, aby sa vyjadril do 15 dní odo dňa doručenia predmetného listu, a poučený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Predmetný list bol účastníkovi konania doručený dňa 4. 9. 2018.

Vyjadrenie právneho zástupcu účastníka konania bolo Rade doručené dňa 19. 9. 2018, listom zaevidovaným pod č. 915/SKO/2018-4.

Rada po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci rozhodla dňa 24. 10. 2018.

Podkladmi pre toto rozhodnutie boli záznam vysielania programu *Humenská radnica informuje*, odvysielaného na programovej službe Humenská televízia v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018, prepis/popis skutkového stavu a vyjadrenie právneho zástupcu účastníka konania.

Prepis/popis skutkového stavu

Programová služba: Humenská televízia (v zázname na youtube je logo televízie vo forme anotácie v pravom dolnom rohu)

Monitorované vysielanie: *vysielanie záznamu youtube*

Vysielané dňa: 22. 2. 2018 (podľa youtube.com)

Časový kód záznamu na lište prehrávania (media player) cca:

00:00 začiatok záznamu vysielania

00:17 začiatok programu *Humenská radnica informuje*

00:31 v štúdiu je primátorka Jana Vaľová a prednosta mestského úradu v Humennom. Informujú o činnosti mestského zastupiteľstva, rozvoji, rozpočte a investíciách mesta na roky 2018 – 2020.

Rubrika Rozpočet mesta na roky 2018 – 2020

Rozpočet mesta dosiahne výšku 28,5 mil eur. Primátorka J. Vaľová uviedla, že sa nebudú zvyšovať dane. Investície a benefity tohto roku porastú. Výdavková časť sa navýši o 4,5 mil. eur. Podľa primátorky je výhoda, že si mesto môže schváliť rozpočet až vo februári, keďže makroekonomické prognózy ministerstva financií sú vtedy už presnejšie.

Prednosta MsÚ upriamil pozornosť na fakt, že na úrovni tohto roka zostali výdavky ohľadom platu primátorky mesta rovnaké. Aj naďalej bude poberať plat vo výške 480 eur v hrubom.

Z hľadiska investícií prednosta vyzdvihol postavenie 38-bytovej jednotky. Výstavba objektu však bude závisieť od verejného obstarávania a všetkých zákonných lehôt, ktoré s tým súvisia.

V oblasti školstva je nastavený rozpočet tak, že je financované z dvoch zdrojov (peniaze od štátu a peniaze z podielových daní). Financovanie základných škôl (prenesené kompetencie) bolo navýšené o 413 tisíc eur oproti roku 2017. Financovanie z podielových daní sa zvýšilo oproti minulému roku o 520 tisíc eur. Následne prednosta MsÚ Humenné porovnal čísla v oblasti investícií do školstva s inými mestami (Vranov nad Topľou, Bardejov, Snina).

Primátorka Vaľová kritizovala opozíciu, že píše v novinách polopravdy. Je rada, keď sa rozpráva o číslach a faktoch, citujeme: *„Chcela by som povedať, že veľmi ma mrzí, ak sa vytvárajú rôzne noviny, kde opoziční poslanci píšú polopravdy a rovnako som bola na zuš-ke na rodičovskom združení, kde naozaj tí ľudia, ktorí rozprávali o niektorých veciach, tak mali, úplne boli mimo nejakých ozajstných skutočností, ktoré naozaj teda aj finančných. Ja mám najradšej, ak naozaj povieme čísla, ak si povieme fakty.“*

Ohľadom stavby bytového domu uviedla, že opozícia neúprimne podsúva informácie, lebo podľa nej na jednej strane opoziční poslanci v zastupiteľstve rozprávajú, že o 300 ľudí je v Humennom menej, na druhej strane opozičná poslankyňa povie, aby v Humennom stavali novú bytovú jednotku. Citujeme vyjadrenie primátorky: *„Ešte doplním veľmi krátko, ten bytový dom. To isté tak poviem, že je to taká neúprimnosť a podsúvanie informácií zo strany opozície, lebo na jednej strane, poslanci opoziční rozprávajú, že o 300 ľudí je v Humennom menej a na druhej strane opozičná poslankyňa povie, aby sme v Humennom stavali novú bytovú jednotku. Tak ja tomu nerozumiem potom.“*

Následne dodala, že mesto eviduje 600 žiadostí o byty. Skonštatovala, že mnoho ľudí, ktorí do mesta prídu z okolia, si nechce prehlásiť trvalý pobyt do Humenného kvôli peripetiám na úradoch.

V otázke investícií podotkla, že „hejteri“, ktorí sú podľa nej na niekoho výplatnej páske píšú, že v meste sa nič neurobilo. V meste však boli zrekonštruované všetky zastávky, prístrešky (v zábere opravené zastávky z júna 2017), boli vykonané stavebné úpravy, revitalizácia verejných priestorov. Na Mierovej ulici boli postavené dve veľké parkoviská (zábery z augusta 2017), na Laboreckej zrekonštruovaný chodník. Na Suchom jarku boli vybudované detské ihriská. Majetok, ktorý pôjde do inventarizácie, presiahne výšku možno aj 700 tisíc eur. Momentálne sú na výške 697 tisíc a to ešte nie sú spočítané všetky faktúry. Dodala, že „majetok sa oklamať nedá“. Za jej pôsobenia od roku 2010 sa podľa jej vlastných slov zvýšil majetok mesta o viac ako 20 miliónov eur. Podakovala všetkým ľuďom, ktorí pracujú v mestských organizáciách. Uviedla, že sa kandidátom bude dobre hlásiť do volieb, lebo „do dobrého mesta sa každý bude hlásiť“, do mesta, kde je zadlženosť na úrovni 10%. Humenné bolo podľa nej druhé najlepšie na Slovensku a dostalo aj „pečať“ za dobré hospodárenie.

V krátkosti povedala, čo mesto chystá na najbližšie obdobie. Bude dokončený futbalový štadión s umelým trávnikom. Terénne úpravy si mesto urobilo na ňom svojpomocne. Bude vyčlenených 650 tisíc eur na úpravu komunikácií a chodníkov. Mesto dostalo 624 tisíc eur z eurofondov, z ktorých navýši kapacitu škôl. Zdôraznila „neúprimnosť“ opozície ohľadom výstavby materskej školy, citujeme: *„Opäť taká neúprimnosť opozície: postavte materskú škôlku. No načo postavíme takú materskú škôlku, ak máme pokryté všetky žiadosti a my, ak sa nám vyskytne, že nemáme 5-10 ľudí umiestnených alebo 10 detičiek, tak ideme zvyšovať teraz kapacitu na osade Podskalka (...), čiže sa nám možno zvýši kapacita o 30 detí, to je ako keby o jednu triedu a pristavovali sme už jednu triedu.“* Povedala, že mestu je zbytočné postaviť novú materskú škôlku, keď má pokryté všetky žiadosti a ak sa vyskytne, že 5-10 detí nemajú kam umiestniť, navýšia kapacitu existujúcich zariadení (osada Podskalka, ulica Dargovských hrdinov a aj na Třebickéj). Na havarijné opravy bude použitých 200 tisíc eur, pretože sú problémy so strechami na školách, škôlkach a mestských budovách. Budú sa revitalizovať verejné priestranstvá, parky. Mesto chce opraviť dom smútku, fontánu lásky. Chce urobiť skateboardové ihrisko.

16:04 Rubrika Súdne spory

Prednosta MsÚ uviedol, že mesto Humenné vedie 123 súdnych sporov, kde sa domáha svojich pohľadávok. Najväčší počet sporov je proti neplatičom v bytoch vo vlastníctve mesta. Jeden zo sporov je s bývalou riaditeľkou materskej školy na Štefánikovej ulici pani Lopatovou. Odvolala ju rada školy tajným hlasovaním na základe výberového konania. Pani Lopatová získala tri hlasy z deviatich. Mesto nemalo inú možnosť, ako vymenovať inú riaditeľku. Pracovná inšpekcia dvakrát potvrdila, že mesto voči nej nepostupovalo protizákonne. Dostala 6-mesačné odstupné, viac ako 4000 eur.

Pokračovala primátorka. Ďalšie súdne spory má mesto s Humenskou energetickou spoločnosťou. Možno vznikne aj nový spor. O opozícii v mestskom zastupiteľstve uviedla, že „čo im napíšu, tak to prečítajú,“ citujeme: *„Možno, čo sa týka ešte nejakých súdnych sporov, tak samozrejme, sú to spory s humenskou energetickou spoločnosťou, možno vznikne aj nový spor, a to vlastne opozícia, ja tak tvrdím, že čo im napíšu, to prečítajú, tak chceli nájomnú zmluvu dať do roku 37, samozrejme pán Babjak dal na prokuratúru aj na generálnu sťažnosť voči mestu ohľadom koncepcie mesta a vlastne drevoštiepky.“*

Podľa J. Vaľovej sa zmluvy v roku 2005 dávali do šuflíka. Jediná zmluva, ktorú sa jej podarilo „rozviazať“ bola s Energobytom.

Predstava primátorky je taká, aby si mesto po roku 2020 zobralo potrubia naspäť, aby si zobralo svoj majetok ako byty, tak aj „nebyty“, teda, aby si hospodáril samo. Tak to urobil Poprad s Veoliou a uviedla, že hneď tam išla cena tepla o 20 percent dole.

Samotná primátorka má spory so skupinou Chemes a Energobytom. Nazvala ich šikanóznymi a podotkla, že majú za cieľ ju zastaviť, resp. zobrať jej čas, aby nemohla pracovať v prospech občanov. Väčšina sporov je o ochrane dobrého mena právnickej osoby. Ju žalujú ako fyzickú osobu, a teda si musí platiť advokáta. Vrávi, že ju chcú umlčať. Primátorka ubezpečila občanov, že bude pracovať aj naďalej tak ako doteraz. Myslí si, že podnikateľské skupiny robia najviac problémov v meste.

O svojom pôsobení v národnej rade povedala, citujeme: *„A ja som rada, ešte raz to zopakujem, že môžem sedieť aj v národnej rade a dneska už keby som tam aj nebola, mám toľko známych a toľko ľudí, ktorí nám dokážu pomôcť, lebo naozaj tá legislatíva a všetko je tak zložité, že musíte mať dobrých ľudí a dobrých zamestnancov, aby ste sa vedeli s nimi poradiť.“*

30:08 Rubrika Benefity pre občanov

Jana Vaľová, primátorka mesta Humenné: *„No, a teraz také príjemné by som chcela, lebo ide taký príjemný mesiac a je to mesiac marec, kedy si všetky ženy, a keďže som aj ja žena a môžem povedať, že na úrade a dookola nám pracuje, určite na tomto úrade je 70 percent možno žien, takže aj s opatrovateľkami aj viac, hovorí pán prednosta, tak on to má presne spočítané. Tak by som chcela pozvať všetky ženy, matky, teda si ich chceme uctiť takým sviatkom a to budeme robiť na sídlisku 3, sídlisku 2 a sídlisku 1 vo všetkých našich denných centrách oslavy. Teda tí, ktorí budú mať možnosť a chuť, určite môžu prísť. Budeme robiť oslavy pre tieto ženy. Budeme robiť potom v mestskom kultúrnom stredisku, takisto bude voľný vstup a pošleme aj nejaké pozvánky. Budeme robiť 11.3. o 17-tej hodine, takisto budeme robiť oslavy a rovnako aj predseda vlády zavíta do Humenného a 7.3. o 16:30 v športovej hale, kde aj každá žena dostane kvet, v KS-ke dostane takisto darček, budeme robiť oslavy. Tak si myslím, že všetky ženy sa môžu teraz podľa mňa realizovať, všetky radi privítame*

a naozaj prídu, bude tam Marcela Laiferová, Jožko Jožka, Samo Tomeček a band, Pavol Hammel, čiže a samozrejme naši muži Chemlon súbor a naši muži, ktorí prídu týmto ženám poblahoželať a vzdať takú tú úctu a takú tú prejavenu vďaka za ich prácu, veď nakoniec aj ja som žena, tak verím, že aj ja sa teda zabavím a poteším, ale hlavne by som v tom, som vtedy rada, ak aj to moje okolie je spokojné. Takže, asi toľko k oslavám.“

Pokračovanie rubriky „Benefity pre občanov“.

Podľa prednostu MsÚ Humenné je najpozitívnejšie to, že mesto má stále najnižšie dane pre občanov a aj napriek tomu naďalej pokračujú v politike poskytovania benefitov občanom mesta (príspevok na stravovanie pre seniorov s dôchodkovým príjmom do 500 eur). V roku 2018 by chcelo mesto poskytnúť príspevok pre novorodencov s trvalým pobytom v Humennom. Jednorazový príspevok by mal byť vo výške 100 eur. Chceli by poskytnúť aj 150 eur pri nástupe dieťaťa do školy. O 15% sa má navýšiť preprava v mestskej hromadnej doprave, mal by byť zriadený nový bezplatný spoj pre seniorov a mamičky. Vyššie dotácie pôjdu aj do športu, kde sa navýšia oproti roku 2017 z 80 na 130 tisíc eur. Mesto podporí aj profesionálne kluby, ale bude dbať hlavne na to, aby tam boli deti. Humenné zaviedlo aj korčuľovanie pre škôlky, čo sa deťom veľmi páči. Dotácie bude rozdeľovať komisia pre šport.

Zvýšia sa platy učiteľom a nepedagogickým pracovníkom. V rozpočte bude vo výdavkovej časti nárast oproti roku 2017 na úrovni 4,5 mil. eur. Dane sa nezvýšia, zvýšia sa investície a benefity pre obyvateľov mesta.

37:01 koniec programu

39:19 koniec záznamu

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný vysielateľ v súlade s udelenou licenciou.“

Podľa § 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.“

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Pojmy objektivita, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z., ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutralita vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

I. Porušenie povinnosti ustanovenej § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z.z.

Vysielateľ si je na základe licencie v rámci programovej služby, ktorú vysielateľ, povinný splniť zákonom stanovené povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. Účastník konania je držiteľom licencie č. TD/161 na vysielanie televíznej programovej služby Humenská televízia. Podľa platnej programovej štruktúry programovej služby Humenská televízia (p. č. 4471/2015 zo dňa

7. 10. 2015 a dopl. č. 5420/2015 z dní 3. 12. 2015 a 14. 12. 2015) je podiel programových typov vo vysielaní programovej služby Humenská televízia nasledovný:

a) Programová služba (100%)

Doplňkové vysielanie	max. 90%
Programy	min. 10% (preberaný 0 %)

b) Programy (100%)

Spravodajstvo	59 %
Publicistika:	
1) polit. publicistika	0 %
2) ostatná publicistika	0 %
Dokumentárne programy	41 %
Dramatické programy	0 %
Zábavné programy	0 %
Hudobné programy	0 %
Vzdelávacie programy	0 %
Náboženské programy	0 %
Detské programy	0 %
Šport	0 %

Dňa 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 odvysielal vysielateľ na programovej službe Humenská televízia program *Humenská radnica informuje*, v ktorom vystupovali Jana Vaľová, poslankyňa NR SR a zároveň primátorka mesta Humenné, a Ondrej Bartko, prednosta mestského úradu v Humennom. Program bol rozdelený na tri po sebe nasledujúce celky: Rozpočet mesta na roky 2018 – 2020, Súdne spory a Benefits pre občanov. V programe sa vyskytli témy nielen komunálneho, ale aj politického charakteru, predovšetkým kritika opozície v zastupiteľstve.

V Radou schválenom dokumente *Programové typy, programy vo verejnom záujme* je publicistika definovaná nasledovne: „Publicistika okrem informácií obsahuje (...) názor, hodnotenie, zahŕňa súdy, postoje, kombinuje analytický a syntetický prístup, jej výsledkom je poznanie a prípadne presvedčenie a získanie recipienta.“ Rozlišuje sa politická a ostatná publicistika. Podľa ustanovenia § 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z. je politická publicistika definovaná ako „program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.“

Na základe charakteru, štruktúry, tematického zamerania a obsahu programu *Humenská radnica informuje*, ktorý tvorili aj témy politického charakteru, vzniklo dôvodné podozrenie, že program mohol naplniť definíciu politicko-publicistického programu v zmysle ustanovenia § 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z. Nakoľko v zmysle platnej licencie vysielateľa nie je v podieloch programových typov programovej služby Humenská televízia vyhradený žiaden podiel pre politickú publicistiku, a rovnako vysielateľ Rade neoznámil zmenu programových podielov, resp. zmenu vysielania v predmetných dňoch, vzniklo dôvodné podozrenie, že odvysielaním programu *Humenská radnica informuje* na programovej službe Humenská televízia v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. „vysielat' v súlade s udelenou licenciou.“ V zmysle platnej licencie účastníka konania je predmetný program zaradený do programového typu spravodajstvo.

S ohľadom na preskúmaný skutkový stav je teda relevantné vymedzenie pojmu politická publicistika v zmysle § 3 písm. l) Zákona č. 308/2000 Z.z. a posúdenie, či predmetný program definičné znaky politickej publicistiky naplnil. Posúdenie charakteru programu *Humenská radnica informuje* odvysielaného účastníkom konania v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 je v predmetnom prípade určujúce pre posudzovanie porušenia povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z.z.

V danom prípade je preto potrebné najskôr predmetný program skúmať podľa ustanovenia § 3 písm. 1) zákona č. 308/2000 Z. z., v zmysle ktorého: „**Politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.**“ Ako prvé bolo nutné posúdiť, či program spadá do programového typu politická publicistika a až následne na základe toho mohla Rada konštatovať, či účastník konania odvysielaním predmetného programu konal v rozpore s povinnosťou v zmysle § 16 ods. 3 písm. d).

Charakter politickej publicistiky Rada vyvodzuje na základe kritérií uvedených v zákone č. 308/2000 Z. z. a v materiáli¹, ktorým Rada okrem iného určila špecifikáciu programových typov pre rozhlasové a televízne vysielanie. Týmito kritériami sú **najmä: spätosť so spravodajstvom, výskyt komentárov k správam a udalostiam, analýz vývoja, politických stanovísk k udalostiam a názorov politikov na jednotlivé témy.** Z uvedenej definície politickej publicistiky vyplýva, že pre posúdenie toho, či je nejaký program politickou publicistikou, je potrebné zohľadniť spracovanú tému, spôsob jej spracovania, a tiež časové súvislosti viažuce sa na spracovanú tému. Kritériá sú v predmetnom ustanovení uvádzané demonštratívne; ich výpočet teda nie je uzavretý. Na to, aby bolo možné program žánrovo zaradiť do politickej publicistiky, nie je nevyhnutnosťou, aby boli kumulatívne naplnené všetky vyššie uvádzané znaky politickej publicistiky. Zároveň ani prítomnosť len niektorého z vyššie uvedených kritérií automaticky neznamená, že program ako celok má charakter politickej publicistiky.

Na objasnenie **spätosti programu so spravodajstvom** je najskôr potrebné vymedziť pojem spravodajstvo. Spravodajstvo je v materiáli² Rady, ktorým okrem iného určila špecifikáciu programových typov pre rozhlasové a televízne vysielanie, definované nasledovne: „*Do programového typu **Spravodajstvo** sa započítavajú programy, ktoré obsahujú aktuálne správy (obrazové, čítané alebo kombinované) z domova a zo zahraničia, informácie o počasí, dopravnej situácii, športe a ktoré žánrovo zodpovedajú charakteristike spravodajstva. Spravodajstvo stojí na informáciách a faktoch, sprostredkúva rozmanité a spoločensky podstatné informácie odrážajúce myšlienkovú pluralitu spoločnosti a slúžiace verejnosti k utváraniu vlastných názorov. Preto má byť spravodajstvo objektívne, tj. presné, vyvážené, aktuálne, jasné, zrozumiteľné a nestranné, **na rozdiel od publicistiky nemá obsahovať redaktorov či moderátorov názor, má iba tlmočiť fakty.***“

V odvysielanom programe sa prezentovali témy týkajúce sa udalostí a aktivít v Humennom:

- rozpočet Humenného na roky 2018-2020, rozpočet v oblasti školstva, financovanie školstva,
- kritika opozície,
- problémy ohľadom prihlasovania trvalého pobytu v meste, evidencia žiadostí o pridelenie bytov,
- rekonštrukcia a revitalizácia verejných priestorov, vybudovanie parkovísk, detských ihrísk,
- hospodárenie mesta Humenné,
- riešenie problému materských škôl,
- plánované úlohy – pokračovanie v revitalizácii verejných priestranstiev, oprava domu smútku, vybudovanie skateboardového ihriska,
- rubrika Súdne spory,
- informácia primátorky o jej pôsobení ako poslankyne v NR SR,
- rubrika Benefits pre občanov – plánované príspevky a výdavky mesta – na stravovanie pre seniorov s dôchodkovým príjmom do 500 eur, jednorazový finančný príspevok pre novorodencov s trvalým pobytom v Humennom, navýšenie dotácií do športu, navýšenie plátov učiteľom, pozvánka na oslavy MDŽ.

Ako je zrejmé z vyššie uvedeného, išlo o témy lokálneho charakteru, nakoľko sa obsahovo týkali výlučne mesta Humenné. Účastníkmi programu boli:

¹ [http://www.rvr.sk/_cms/data/modules/download/1311757382_Programove_typy-22-3-11\(1\).pdf](http://www.rvr.sk/_cms/data/modules/download/1311757382_Programove_typy-22-3-11(1).pdf)

² [http://www.rvr.sk/_cms/data/modules/download/1311757382_Programove_typy-22-3-11\(1\).pdf](http://www.rvr.sk/_cms/data/modules/download/1311757382_Programove_typy-22-3-11(1).pdf)

- primátorka mesta Humenné a poslankyňa NR SR **Jana Vaľová** a
- prednosta mestského úradu v Humennom **Ondrej Bartko**.

Ako vyplýva z prepisu/popisu skutkového stavu, isté prepojenie programu so spravodajstvom je v danom programe prítomné, nakoľko primátorka Humenného spolu s prednostom mestského úradu podrobne informovali recipienta o schválenom finančnom rozpočte mesta Humenné na roky 2018-20, o hospodárení a daňovej politike mesta, financovaní školstva, problematike výstavby bytového domu, ďalej o prebiehajúcich súdnych sporoch a plánovaných sociálnych benefitoch pre Humenčanov, čím poskytl občanovi relevantné informácie a fakty a sprostredkovali rozmanité a spoločensky podstatné informácie.

Rade bolo dňa 19. 9. 2018, listom zaevidovaným pod č. 915/SKO/2018-4 doručené vyjadrenie právneho zástupcu účastníka konania k predmetu začatého správneho konania. V súvislosti s možným porušením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. d) uvádza, cit.:

„V súvislosti s konštatovaným porušením uvedeného ustanovenia Klient zdôrazňuje, že sa v súčasnosti prvky spravodajského a publicistického žánru často prelínajú, či dopĺňujú a v určitých situáciách je neľahké stanoviť exaktnú hranicu medzi nimi. Vyplýva to aj z ustanovenia § 3 písm. l) Zákona o vysielaní a retransmisii: „politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.“

*„Navyše klient dopĺňa, že odvysielaná časť programu **Humenská radnica informuje** neobsahovala výlučne hodnotiace názory Jany Vaľovej, primátorky mesta Humenné, ale aj vecne a objektívne informácie o viacerých skutočnostiach a udalostiach z oblasti Rozpočtu mesta Humenné na roky 2018-2020, Súdnych sporov a Benefítov pre občanov, podložených materiálmi použitými v odvysielanej časti programu zo strany pani Vaľovej ako aj pána Bartka.“*

Rada v súvislosti s predmetnou argumentáciou účastníka konania uvádza, že zo zákonnej definície politickej publicistiky síce vyplýva požiadavka spätosti politicko-publicistického programu so spravodajstvom, medzi programovými typmi publicistika a spravodajstvo však existuje jasné rozlišovacie kritérium spočívajúce v tom, že spravodajstvo na rozdiel od publicistiky nemá obsahovať redaktorov či moderátorov názor, má iba tlmočiť fakty. Rada nespochybňuje skutočnosť, že obsahom posudzovaného programu boli i faktografické informácie, resp. informácie spravodajského charakteru, veľkú časť časovej plochy však tvorila prezentácia subjektívnych názorov a hodnotiacich komentárov tak primátorky Jany Vaľovej, ktorá bola de facto moderátorkou programu, ako aj prednostu mestského úradu Humenné Ondreja Bartka.

V súvislosti s charakterom programu, ale aj vzhľadom na možnú spätosť programu so spravodajstvom, je namieste skúmať aj to, **či sa program dotýkal aktuálnych problémov**. Rada má za to, že program síce obsahoval tlmočenie faktov týkajúcich sa investícií či projektov, ktoré už boli mestom zrealizované v priebehu roka 2017 (rekonštrukcia autobusových zastávok a prístreškov, revitalizácia verejných priestorov, výstavba nových parkovísk na Mierovej ulici, rekonštrukcia chodníka na Laboreckej ulici), gro informácií prezentovaných zo strany primátorky Jany Vaľovej a prednostu mestského úradu Ondreja Bartka sa však obsahovo dotýkalo tém, ktoré boli v čase odvysielania programu (február 2018) bezprostredne aktuálne a pre občanov mesta spoločensky významné – rozpočet mesta na roky 2018-2020 a s tým súvisiace hospodárenie mesta, stav prebiehajúcich súdnych sporov, plánované projekty a investície, plánované benefity pre občanov Humenného. Vzhľadom na uvedené Rada zastáva názor, že program vykazoval dostatočnú mieru aktuálnosti.

Ďalej je potrebné skúmať, či program obsahoval **komentáre k správam a udalostiam a analýzy vývoja**. Primátorka Jana Vaľová v rámci odvysielaného programu opakovane z pohľadu svojej politickej funkcie komentovala a hodnotila konanie a názory opozičných poslancov Mestského zastupiteľstva v Humennom, a to predovšetkým vo vzťahu k problematike výstavby bytového domu a

novej materskej školy či problematike platnosti nájomnej zmluvy s humenskou energetickou spoločnosťou, cit.

„Ešte doplním veľmi krátko, ten bytový dom. To isté tak poviem, že je to taká neúprimnosť a podsúvanie informácií zo strany opozície, lebo na jednej strane, poslanci opoziční rozprávajú, že o 300 ľudí je v Humennom menej a na druhej strane opozičná poslankyňa povie, aby sme v Humennom stavali novú bytovú jednotku. Tak ja tomu nerozumiem potom.“

„Opäť taká neúprimnosť opozície: postavte materskú škôlku. No načo postavíme takú materskú škôlku, ak máme pokryté všetky žiadosti a my, ak sa nám vyskytne, že nemáme 5-10 ľudí umiestnených alebo 10 detičiek, tak ideme zvyšovať teraz kapacitu na osade Podskalka (...), čiže sa nám možno zvýši kapacita o 30 detí, to je ako keby o jednu triedu a pristavovali sme už jednu triedu.“

„Možno, čo sa týka ešte nejakých súdnych sporov, tak samozrejme, sú to spory s humenskou energetickou spoločnosťou, možno vznikne aj nový spor, a to vlastne opozícia, ja tak tvrdím, že čo im napíšu, to prečítajú, tak chceli nájomnú zmluvu dať do roku 37, samozrejme pán Babjak dal na prokuratúru aj na generálnu sťažnosť voči mestu ohľadom koncepcie mesta a vlastne drevoštiepky.“

Program obsahoval analýzy vývoja prebiehajúcich súdnych sporov a ich podrobnú genézu vrátane komentatívnych prvkov Jany Vaľovej i Ondreja Brtku vo vzťahu k ich priebehu či výsledku – išlo predovšetkým o priblíženie sporu mesta s bývalou riaditeľkou materskej škôlky pani Lopatovou a sporu s humenskou energetickou spoločnosťou o určenie neplatnosti nájomnej zmluvy z roku 2005.

Na záver je potrebné skúmať i skutočnosť, či účastníkom konania odvysielaný program obsahoval **politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy**. Hlavným účastníkom programu bol volený najvyšší predstaviteľ mesta, primátorka Jana Vaľová, teda politička na komunálnej úrovni, ktorá vyjadrovala svoje názory k jednotlivým komunálnym témam či vedeným súdnym sporom, ktorých účastníkom je mesto Humenné. V súvislosti s uvedenými témami kritizovala predovšetkým konanie a názory opozičných politikov mestského zastupiteľstva. Predmetné vyjadrenia nadobudli charakter politických komentárov a stanovísk, v rámci ktorých primátorka z pozície političky obhajovala ňou navrhované riešenia vzniknutých problémov a vyjadrovala svoje presvedčenie o tom, že spôsob, akým pristupuje k riešeniu komunálnej problematiky, je správny.

Po vykonaní podrobnej analýzy programu dospela Rada k záveru, že program vykázal dostatočnú mieru spätosti s aktuálnymi udalosťami, obsahoval politické stanoviská a komentáre primátorky J. Vaľovej k udalostiam či aktuálnym problémom mesta a taktiež analýzy vývoja prebiehajúcich súdnych sporov či prognózy vzniku ďalších sporov, ktorých účastníkom je, resp. potenciálne môže byť mesto Humenné či primátorka ako fyzická osoba.

Pri posudzovaní každého programu je v konečnom dôsledku rozhodujúci len finálny produkt - teda odvysielaný program vo svojej konečnej podobe tak, ako ho mohli zhliadnuť diváci. V prípade programu **HUMENSKÁ RADNICA INFORMUJE** odvysielaného účastníkom konania na programovej službe Humenská televízia v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 výsledný odvysielaný program obsahovo naplnil kritériá pre jeho zaradenie do programového typu politická publicistika. Nakoľko v zmysle platnej licencie vysielateľa nie je v podieloch programových typov programovej služby Humenská televízia vyhradený žiaden podiel pre politickú publicistiku, a rovnako vysielateľ Rade neoznámil zmenu programových podielov, resp. zmenu vysielania v predmetných dňoch, dospela Rada k záveru, že **účastník konania odvysielaním predmetného programu konal v priamom rozpore s povinnosťou ustanovenou § 16 ods. 3 písm. d) „vysielat’ v súlade s udelenou licenciou.“**

II. Porušenie povinnosti ustanovenej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

Účastník konania v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 odvysielal na svojej programovej službe Humenská televízia program *Humenská radnica informuje*. Správne konanie bolo začaté aj z dôvodu, že v rámci odvysielaného programu odznali kritické vyjadrenia na adresu opozičných poslancov Mestského zastupiteľstva v Humennom, avšak títo poslanci nedostali v programe žiaden priestor na vyjadrenie sa k tejto kritike, pričom ich vyjadrenie neodoznalo ani sprostredkovane, čím mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektivity a nestrannosti politicko-publicistického programu.

V predmetnom programe vystupovali Jana Vaľová, poslankyňa NR SR a zároveň primátorka mesta Humenné, a Ondrej Bartko, prednosta mestského úradu v Humennom. V programe sa prezentovali témy týkajúce sa udalostí a aktivít v Humennom, teda komunálnej politiky mesta. Program bol rozdelený na tri po sebe nasledujúce celky: Rozpočet mesta na roky 2018 – 2020, Súdne spory a Benefity pre občanov.

V rámci odvysielaného programu odznali viaceré kritické vyjadrenia primátorky Jany Vaľovej voči opozičným poslancom Mestského zastupiteľstva v Humennom, a to vo vzťahu k problematike financovania školstva, výstavby bytového domu a novej materskej školy či problematike platnosti nájomnej zmluvy s humenskou energetickou spoločnosťou.

Primátorka Vaľová kritizovala opozíciu, že píše v novinách polopravdy. Je rada, keď sa rozpráva o číslach a faktoch, cit. *„Chcela by som povedať, že veľmi ma mrzí, ak sa vytvárajú rôzne noviny, kde opoziční poslanci píše polopravdy a rovnako som bola na zuš-ke na rodičovskom združení, kde naozaj tí ľudia, ktorí rozprávali o niektorých veciach, tak mali, úplne boli mimo nejakých ozajstných skutočností, ktoré naozaj teda aj finančných. Ja mám najradšej, ak naozaj povieme čísla, ak si povieme fakty.“*

K problematike výstavby nového bytového domu uviedla, že opozícia neúprimne podsúva informácie, lebo podľa nej na jednej strane opoziční poslanci tvrdia, že v Humennom žije o 300 ľudí menej, na druhej strane opozičná poslankyňa zastáva názor, že Humenné potrebuje novú bytovú jednotku, cit. *„Ešte doplním veľmi krátko, ten bytový dom. To isté tak poviem, že je to taká neúprimnosť a podsúvanie informácií zo strany opozície, lebo na jednej strane, poslanci opoziční rozprávajú, že o 300 ľudí je v Humennom menej a na druhej strane opozičná poslankyňa povie, aby sme v Humennom stavali novú bytovú jednotku. Tak ja tomu nerozumiem potom.“*

Ďalej zdôrazňuje neúprimné konanie zo strany opozície vo vzťahu k výstavbe materskej škôlky, cit. *„Opäť taká neúprimnosť opozície: postavte materskú škôlku. No načo postavíme takú materskú škôlku, ak máme pokryté všetky žiadosti a my, ak sa nám vyskytne, že nemáme 5-10 ľudí umiestnených alebo 10 detičiek, tak ideme zvyšovať teraz kapacitu na osade Podskalka (...), čiže sa nám možno zvýši kapacita o 30 detí, to je ako keby o jednu triedu a pristavovali sme už jednu triedu.“*

Primátorka ďalej informuje, že mesto má spory s humenskou energetickou spoločnosťou a v tejto súvislosti dodala, že možno vznikne aj nový spor. O opozícii v mestskom zastupiteľstve uviedla, že *„čo im napíšu, tak to prečítajú“*, cit. *„Možno, čo sa týka ešte nejakých súdnych sporov, tak samozrejme, sú to spory s humenskou energetickou spoločnosťou, možno vznikne aj nový spor, a to vlastne opozícia, ja tak tvrdím, že čo im napíšu, to prečítajú, tak chceli nájomnú zmluvu dať do roku 37, samozrejme pán Babjak dal na prokuratúru aj na generálnu sťažnosť voči mestu ohľadom koncepcie mesta a vlastne drevoštiepky.“*

Do pôsobnosti Rady podľa § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona. Nakoľko z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva pre vysielateľa povinnosť zabezpečiť objektivitu a nestrannosť

spravodajských programov a politicko-publicistických programov, je v pôsobnosti Rady rozhodnúť, či program bol objektívny a nestranný.

Vzhľadom na predmet správneho konania bolo v prvom rade potrebné preskúmať, či sa uvedené subjekty mohli stať dotknutou stranou odvysielaného príspevku. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, v rámci odvysielaného programu primátorka Jana Vaľová obvinila opozičných poslancov zo šírenia poloprávd, nedostatku faktov a informácií o riešených problémoch, vzájomného protirečenia si a neúprimnosti a avizovala možnosť vzniku nového sporu práve s touto frakciou mestského zastupiteľstva. V rámci príspevku odznela kritika, na základe ktorej bolo možné dotknutú skupinu osôb (poslancov) identifikovať. Vzhľadom na uvedené je preto zrejmé, že sa opoziční poslanci Mestského zastupiteľstva v Humennom **stali dotknutou stranou programu.**

Dňa 19. 9. 2018 bolo Rade doručené vyjadrenie právneho zástupcu účastníka konania k predmetu vedeného správneho konania, zaevidované pod č. 915/SKO/2018-4. Vo vzťahu k absencii priestoru na vyjadrenie pre kritizovaných poslancov uvádza nasledovné, cit. „*Samotná skutočnosť **absencie opozičného prvku** vo vysielaní určitého programu, či vysielanie jediného rečníka **neznamená automaticky porušenie zásady objektívnosti a nestrannosti spravodajských či politicko-publicistických programov**, k čomu sa v rámci svojej rozhodovacej právomoci v konaniach týkajúcich sa porušenia § 16 ods. 3 písm. b) Zákona o vysielaní a retransmisii viackrát priklonila aj samotná RVR.*“

S predmetným tvrdením účastníka konania je potrebné súhlasiť, avšak Rada na tomto mieste poukazuje na skutočnosť, že v prípade, ak sú v rámci vysielania prezentované kritické či vyhranené názory, vysielateľ je v záujme splnenia si svojej zákonnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) povinný zabezpečiť ich vyváženú a objektivizáciu. Ak totiž uvedené v rámci spravodajského či politicko-publicistického programu nezabezpečí, recipient nebude mať v súlade s cieľom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. možnosť vytvoriť si na prezentovanú problematiku vlastný názor, založený na pluralitných informáciách. V posudzovanom prípade kritické vyjadrenia primátorky J. Vaľovej na adresu opozičných poslancov Mestského zastupiteľstva v Humennom zostali bez akejkoľvek konfrontácie. V záujme zabezpečenia objektivity a nestrannosti programov, do ktorých je ako hosť pozvaný len jediný zástupca politického spektra je potrebné, aby boli ním prezentované informácie vyvažované moderátorom, alebo iným spôsobom, nie je však nevyhnutné, aby priamo v programe vystupoval aj politický oponent. Na základe v programe odznejúcej kritiky na adresu opozičných poslancov mestského zastupiteľstva tak bolo v záujme zachovania objektivity a nestrannosti nevyhnutné zabezpečiť konfrontáciu názorov J. Vaľovej či už prezentovaním stanoviska dotknutých osôb, alebo názorovou oponentúrou, ktorú by poskytoval moderátor – ten však v predmetnom programe absentoval, de facto ním bola samotná primátorka J. Vaľová.

Rada je podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. povinná dbať o uchovávanie plurality informácií v politicko-publicistických programoch a zároveň je orgánom splnomocneným na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie. Je teda zrejmé, že úlohou Rady je sledovať obsah vysielania a v prípade zistenia protiprávneho konania na strane vysielateľa vydať o tejto skutočnosti rozhodnutie. V rozhodnutí o porušení § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Rada na základe skutkového stavu skonštatuje, akým spôsobom mohol vysielateľ zabezpečiť plnenie predmetnej povinnosti, t.j. poskytne vysielateľovi určitý návod, ako postupovať, čo však neznamená, že Radou uvedený spôsob je jediný a sledovaný výsledok nie je možné dosiahnuť aj inak. Úlohou a ani snahou Rady v žiadnom prípade nie je určovať vysielateľovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností.

Ak v programe odznie kritika, na základe ktorej možno identifikovať dotknuté osoby, je povinnosťou vysielateľa zabezpečiť v akejkoľvek podobe vyjadrenie takto dotknutých osôb (Rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžo/33/2012, Rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/19/2012).

Vzhľadom na uvedené je pre posúdenie súladu s povinnosťou ustanovenou v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. d'alej dôležité zistiť, či v rámci programu k odvysielaniu reakcie protistrany došlo, teda či takýto priestor na reakciu, prípadne stanovisko poskytnutý bol. V súvislosti so zabezpečením stanoviska dotknutej strany je potrebné zabezpečiť, aby takéto stanovisko bolo relevantné k obvineniam, príp. kritike, ktoré v príspevku odzneli.

Poskytnúť relevantný priestor na vyjadrenie druhej strane je len jedným zo spôsobov, ako možno zabezpečiť vyvážené informovanie diváka a objektívne uvádzanie faktov. Vysielaťel môže zvoliť inú formu, resp. techniku, ako zabezpečiť plnenie zákonných povinností, pričom povinnosťou Rady je upozorniť vysielaťela na nedostatky a poskytnúť mu návod, ako môže v budúcnosti postupovať. Uvedenému zodpovedá aj druh sankcie – upozornenie na porušenie zákona, ktorý za porušenie predmetného ustanovenia Rada vysielaťelom ukladá, ktorá fakticky nemá represívnu zložku a má takmer výlučne výchovný charakter.

Z ustálenej rozhodovacej praxe Rady potvrdenej judikatúrou príslušných súdov SR vyplýva, že povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa považuje za splnenú už aj v prípade, ak vysielaťel v rámci dotknutého programu preukáže dostatočnú snahu, hoci neúspešnú, o sprostredkovanie stanoviska dotknutej osoby. Rada v rámci svojej rozhodovacej činnosti v súvislosti s § 16 ods. 3 písm. b) akceptuje, keď je z obsahu príspevku zrejmé, že vysielaťel podnikol nevyhnutné kroky v záujme sprostredkovať vyjadrenie dotknutej osoby a táto sa vlastnou nečinnosťou zbavila možnosti vyjadriť sa. Zároveň je však nevyhnutné zabezpečiť, aby snaha vysielaťela zabezpečiť vyjadrenie dotknutej strany bola zrejmalá z obsahu príspevku, nakoľko len ten predstavuje relevantný stav. V opačnom prípade možno snahu vysielaťela informovať o všetkých relevantných skutočnostiach považovať za nepreukázateľnú. Rada na tomto mieste zároveň zdôrazňuje, že vysielaťel nezodpovedá za pasívny postoj dotknutej strany, ale za nezabezpečenie vyváženosti príspevku iným spôsobom, ktorým by bolo aj informovanie recipienta o absencii takýchto informácií z dôvodu pasívnej reakcie dotknutej strany.

V tejto súvislosti Rada upozorňuje na skutočnosť, že z obsahu odvysielaného programu nevyplýva, že by boli opoziční poslanci Mestského zastupiteľstva v Humennom konfrontovaní s kritickými vyjadreniami na ich osobu a zároveň z neho nie je zrejmalá ani akákoľvek snaha vysielaťela (hoci aj neúspešná) o sprostredkovanie ich vyjadrenia.

Účastník konania v súvislosti s možným porušením zákonnej požiadavky na objektívnosť a nestrannosť politicko-publicistických programov odkazuje vo svojom vyjadrení k predmetu správneho konania na argumentáciu a úvahy Ústavného súdu deklarované Nálezom II. ÚS 307/2014-45, cit.:

*„Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 307/2014-45 vyslovil názor, že v zmysle Zákona o vysielaní a retransmisii pojem „objektívnosť“ a „nestrannosť“ zostávajú **neurčitým** právnym pojmom a ich význam a spôsob aplikácie je potrebné ustáliť vždy vzhľadom na účel, ktorý v tej-ktorej spoločnosti a dobe plnia, pričom je potrebné pamätať na ústavné garancie **slobody prejavu**.“*

*„Podľa názoru klienta, podporeného vyššie uvedenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, diskreciu, ktorú ponechal zákonodarcu RVR, je nutné využívať triezvo tak, aby nedochádzalo **k prílišnému odradzujúcemu efektu vysielaťel'ov**, a kontextuálne, t.j. nie príliš upäto či analyticky – vytrhnuto z kontextu, avšak vždy ústavne aprobovateľným spôsobom s ohľadom na ústavne **garantovanú slobodu prejavu**.“*

*„Klient má za to, že odvysielanie časti programu Humenská radnica informuje, ktorej obsahom bolo predovšetkým **informovanie o aktuálnom dianí v meste Humenné je kryté slobodou prejavu médií**, ktorej základ možno nájsť v Ústave Slovenskej republiky.“*

Rada v zásade pri posudzovaní objektívnosti postupuje v zmysle kritérií objektivity definovaných podľa Lutza Hagena: relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť,

aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia. Pojmy objektívnosť a nestrannosť nie sú v Zákone č. 308/2000 Z.z. ani v súvisiacich predpisoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre tieto neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej pôsobnosti správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Napriek tomu, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je súčasťou platného právneho poriadku SR a povinnosťou vysielateľa, zákonná definícia je pomerne vágna a Rade, ako správne orgánu, je ponechaný široký priestor na jeho vymedzenie. V záujme neprekročenia zákonom dovoľeného rozsahu správnej úvahy je správny orgán povinný rešpektovať i ďalšie pramene práva, ako napr. princíp právnej istoty, vyplývajúci z princípu právneho štátu, a pri vykladaní právne neurčitých pojmov je povinná brať do úvahy i stanoviská Ústavného súdu. Napriek tomu, že sa domnievame, že sa nemožno úplne stotožniť s účelom predmetnej povinnosti v takej podobe, v akej ho vymedzil Ústavný súd v Náleze zo dňa 18. 12. 2014, II. ÚS 307/2014, je potrebné sa s týmito názormi pri rozhodovaní o obdobných veciach náležite vysporiadať.

Za skutočnosť odôvodňujúcu isté pochybnosti o opodstatnenosti záverov ÚS možno považovať právo EÚ, ktoré jednoznačne stanovuje požiadavku na objektívnosť programov. Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, ktorý bol podpísaný členskými štátmi Rady Európy a ďalšími zmluvnými štátmi Európskeho kultúrneho dohovoru. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: *„Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.“*

Predmetom správneho konania však nie je spravodajský program, ale politicko-publicistický program. Napriek tomu, že požiadavka v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. sa vzťahuje rovnako na obidva typy programov je nesporné, že obsah a spôsob prezentovania informácií v nich, ako i očakávania verejnosti o charaktere odznených informácií sa pri jednotlivých typoch programov líšia. V dôsledku uvedeného je potrebné posudzovať mieru nutnosti naplnenia kritérií pojmov objektivita a nestrannosť pre každý prípad osobitne s ohľadom na všetky jeho špecifiká.

I napriek tomu, že možno Nález II ÚS 307/2014-45 považovať vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. za mimoriadne limitujúci a popierajúci právo verejnosti na informácie v doterajšom ponímaní, je v prípade posudzovania objektivitu a nestrannosti politicko-publicistických programov možné pristúpiť k obmedzeniu slobody prejavu vysielateľa len v nevyhnutných prípadoch. Rezolúcia 428 (1970) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy za súčasť práva na slobodu prejavu považuje i povinnosť pre masmédiá poskytovať úplné a všeobecné informácie o verejných veciach³ a domnievame sa, že i napriek jednoznačnému názoru ÚS SR⁴ je možné, v určitých a opodstatnených prípadoch, považovať právo verejnosti na informácie za legitímny prostriedok na obmedzenie slobody prejavu vysielateľa. Jednotlivé prípady je však potrebné posudzovať individuálne, s ohľadom na ich osobitosti, aktuálne spoločenské dianie, ako i význam a dôležitosť podávanej informácie z pohľadu verejného záujmu. V záujme zachovania princípů

³ Rezolúcia 428 (1970) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy v časti A. Štatút a nezávislosť tlače a ostatných masmédií v bode 3 v súvislosti s uplatňovaním slobody prejavu uvádza, cit.: *„Toto právo musí zahŕňať slobodu vyhľadávať, prijímať, oznamovať, publikovať a šíriť informácie a myšlienky, z čoho vyplýva pre verejné orgány povinnosť sprístupniť, v rozumných medziach, informácie týkajúce sa otázok verejného záujmu, a pre masmédiá povinnosť poskytovať úplné a všeobecné informácie o verejných veciach.“*

⁴ Nález II ÚS 307/2014-45 k legitímnemu cieľu obmedzenia slobody prejavu, cit.: *„nie je možné vyvodiť z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií, keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor.“*

právnej istoty však nie je možné, vydať, bez náležitého odôvodnenia, zákonné rozhodnutie, ktoré by absolútne ignorovalo posledné závery Ústavného súdu.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10. ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci Lingens v. Rakúsko, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať *ad hoc* spolu s legitímnym cieľom.

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu. Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských relácií a politickopublicistických programov, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákovi, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonného ustanovenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci politicko-publicistického programu je treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú kauzu vlastný názor. Táto požiadavka je jednoznačne zakotvená v právnom poriadku SR. Právo na slobodu prejavu je teda celkom zrejme obmedzené osobitnou ochranou práva verejnosti prijímať informácie, a to na základe zákona, konkrétne ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda nepochybne naplnená.

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať. V tejto súvislosti tiež Rada uvádza, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.:

„Prevádzkovateľ vysielať je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.“

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Túto rovinu skúma Rada prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej. Ako vyplýva z vykonanej

analýzy, k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť v intenzite predpokladanej ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. došlo v takej miere, že prevážila nad slobodou prejavu účastníka konania, keďže účastník konania prezentoval informácie o komunálnych témach v meste Humenné bez toho, aby poskytol relevantný priestor kritizovanej strane či sprostredkoval jej názor inou vhodnou formou. Prezentovanie takto nevyváženého obsahu vo forme závažných obvinení a kritických vyjadrení bez možnosti dotknutých osôb (opozičných poslancov Mestského zastupiteľstva v Humennom) vyjadriť sa k nim tak spôsobilo, že odvysielaný politicko-publicistický program nebol objektívny a nestranný. Vzhľadom na celkové vyznenie programu a význam prezentovaných komunálnych tém má Rada za to, že na základe spracovania a obsahu bol poslucháčom prezentovaný jediný názor a nebolo im tak umožnené, aby si mohli na diskutovanú problematiku utvoriť vlastný názor, založený na pluralitných informáciách.

Rada má na základe vyššie uvedeného za to, že účastník konania porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že v dňoch 22. 2. 2018 a 4. 3. 2018 v rámci programovej služby Humenská televízia odvysielal program *Humenská radnica informuje*, v ktorom dotknutá strana (opoziční poslanci Mestského zastupiteľstva v Humennom) nedostali priestor na vyjadrenie a ich stanovisko k danej téme nebolo účastníkom konania ani nijak sprostredkované. Vzhľadom na uvedené tak celý program vyznieval jednostranne, bez akéhokoľvek vyváženía v ňom prezentovaných názorov, na základe ktorých by si recipient mohol prezentované informácie vyhodnotiť a utvoriť si na vzniknutú situáciu vlastný názor. Uvedeným konaním tak nebola zabezpečená objektivnosť a nestrannosť odvysielaného politicko-publicistického programu a Rada považuje za odôvodnené a v demokratickej spoločnosti nevyhnutné vyvodiť voči účastníkovi konania administratívnoprávnu zodpovednosť.

Pri posudzovaní opodstatnenosti zásahu do slobody prejavu je potrebné prihliadnuť i na uloženú sankciu v tom zmysle, či sankcia nie je vzhľadom na sledovaný cieľ (v tomto prípade zabezpečenie objektívnych a nestranných informácií) neprimerane prísna. Vzhľadom na význam chráneného záujmu a charakter uloženej sankcie [uložená sankcia nie je ani sankciou v pravom (trestnom) slova zmysle, nakoľko sa jedná len o upozornenie na porušenie zákona, ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania] je Rada toho názoru, že zásah do slobody prejavu v danom prípade nie je neprimeraný. Takáto forma sankcie nekladie dôraz na represívnu, ale na výchovnú zložku a nemá tzv. zmrazujúci účinok (chilling effect) na príp. budúcu žurnalistickú prácu účastníka konania. Rada preto usudzuje, že zákonný zásah do slobody prejavu účastníka konania je úplne minimálny a vzhľadom na chránený záujem nevyhnutný. Zároveň Rada na tomto mieste uvádza, že nakoľko účastník konania nebol doposiaľ právoplatne sankcionovaný za porušenie ustanovenia § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z.z., bola mu sankcia vo forme upozornenia na porušenie zákona uložená tak za porušenie povinnosti ustanovenej § 16 ods. 3 písm. b), ako aj povinnosti ustanovenej § 16 ods. 3 písm. d) zákona č. 308/2000 Z.z..

* * *

Pri právnických osobách sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo neúmyselným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

P o u č e n i e :

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať.

Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:

1x účastník konania: 1. Humenská, a.s.

2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

PhDr. Marta Danielová
predsedníčka
Rady pre vysielanie a retransmisiu